

Virkoja ja tehtäviä kirkossa

Tällä sivulla kirjoitamme mitä ajattelemme kirkon "viroista" ja tehtävistä. Mainitsemme muutamia tähän aiheeseen liittyviä periaatteita, **kuvailemme lyhyesti kirkon rakennetta Uuden testamentin aikakautena** ja vertaamme sitä nykyisten, instituutioiksi muodostuneiden kirkkojen tilanteeseen. Lopuksi osoitamme, **miksi meillä ei ole pastoria** ja mistä syystä palaamme Uuden testamentin seurakuntamuotoon.

KAIKKI KRISTITYT OVAT VELJIÄ JA SISARIA

Jeesus Kristus on kirkon pää. Hänellä on suora, elävä suhde jokaiseen kristittyyn eikä tarvitse välimiestä.

"Sillä yksi on Jumala, yksi myös välimies Jumalan ja ihmisten välillä, ihminen Kristus Jeesus." (1.Timoteus 2:5)

Kaikki kristityt ovat sisaria ja veljia, ja pitävät yhdessä huolta kirkosta, kukin saamien lahjojensa mukaan.

"Mutta Jumala on liittänyt ruumiin yhteen niin, että antoi halvempiarvoiselle suuremman kunnian, ettei ruumiissa olisi eripuraisuutta, vaan että jäsenet pitäisivät yhtäläistä huolta toinen toisestaan." (1. Korinttilaiskirje 12:24-25)

"Mutta te älkää antako kutsua itseänne rabbiksi, sillä yksi on teidän opettajanne, ja te olette kaikki veljiä. Ja isäksenne älkää kutsuko ketään maan päällä, sillä yksi on teidän Isänne, hän, joka on taivaissa. älkääkään antako kutsua itseänne mestareiksi, sillä yksi on teidän mestarinne, Kristus. Vaan joka teistä on suurin, se olkoon teidän palvelijanne. Mutta joka itsensä ylentää, se alennetaan; ja joka itsensä alentaa, se ylennetään. (Matteus 23:8-12)

Kristittyjen keskuudessa on eroja kokemuksessa, Raamatun tuntemuksessa ja kuuliaisuudessa Jumalaa kohtaan. Meidän tulee olla tietoisia näistä eroista, kuitenkin koskaan katsomatta niiden perustavanlaatuisina eroina. Emme voi jakaa kristittyjä kahteen ryhmään; ensimmäisiin, joille on annettu kyky osoittaa Jumalan tahto ja toisiin, jotka tottelevat heitä (esimerkiksi papistoon ja maallikkoihin, tai pyhällä hengellä kastettuihin ja niihin, jotka eivät ole kastettu pyhällä hengellä). Kirjoitaelmamme loppuosassa selitämme muutamia raamatunkohtia, joita tässä yhteydessä usein käytetään harhaanjohtavasti.

KIRKON RAKENNE UUDEN TESTAMENTIN AIKANA

VANHIMMAT

Apostolien teoista löydämme eri esimerkkejä siitä, että apostolit asettivat vanhempia:

"Ja kun he olivat valinneet heille vanhimmat jokaisessa seurakunnassa, niin he rukoillen ja paastoten jättivät heidät Herran haltuun, johon he nyt uskoivat." (Apostolien teot 14:23)

Vanhimmat (kreikaksi: vanhempi = presbyteros) ovat siis kirkon valvoja (kreikaksi: valvoja =

episkopos) ja paimenia (kreikaksi: paimen: poimenes).

Mutta Miletosta hän lähetti sanan Efesoon ja kutsui tykönsä seurakunnan vanhimmat. (Apostolien teot 20:17)

... Ja samassa yhteydessä samoihin ihmisiin viitaten:

Ottakaa siis itsestänne vaari ja kaikesta laumasta, johon Pyhä Henki on teidät pannut kaitsijoiksi, paimentamaan Herran seurakuntaa, jonka hän omalla verellensä on itselleen ansainnut.. (Apostolien teot 20:28)

Näiden termien vaihteleva käyttö osoittaa, ettei nämä termit kuvaile hierarkian eri asteita, vaan yksinkertaisesti yhden ja saman toiminnan eri osa-alueita.

Sana "valvoja" tai "kaitsija" (episkopos) mielletään joskus sanaan "piispa". Raamatussa 'episkopos' tarkoittaa yksinkertaisesti "vanhempaa" ja on kaukana siitä, mitä nimikkeeseen piispa tänään liitetään. Itseasiassa vasta toisen vuosisadan aikana tuli tavaksi, että seurakunnissa oli kaupungittain vain yksi johtaja, toisin kuten apostolien aikana, jolloin seurakunnat eivät olleet yhden henkilön vaan vanhemmiston johdettavina.

Vanhimmat ovat osoitettu monikossa Filippiäiskirjeessä (1:1) ja 1. Pietarin kirjeessä (5:1-5).

Paavali ja Timoteus, Kristuksen Jeesuksen palvelijat, kaikille pyhille Kristuksessa Jeesuksessa, jotka ovat Filippissä, sekä myös seurakunnan kaitsijoille ja seurakuntapalvelijoille.. (Filippiäiskirje 1:1)

Vanhimpia teidän joukossanne minä siis kehoitan, minä, joka myös olen vanhin ja Kristuksen kärsimysten todistaja... (1. Pietarin kirje 5:1-5)

Apostolien teoissa 14:23 ja Kirjeessä Tiitukselle 1:5 asetettiin useita vanhimpia.

Tämä rakenne oli tarkoitettu turvaksi harhaopeilta. Jos joku vanhimmista eksyi harhaan, pystyivät muut nuhdella häntä.

Ottakaa siis itsestänne vaari ja kaikesta laumasta, johon Pyhä Henki on teidät pannut kaitsijoiksi, paimentamaan Herran seurakuntaa (...) teidän omasta joukostanne nousee miehiä, jotka väärää puhetta puhuvat, vetääkseen opetuslapset mukaansa. (Apostolien teot 20:28,30)

Sen tuli myös turvata vaaralta, että yksi tietty henkilö korottaisi itsensä ylempään asemaan, mitä 3. Johanneksenkirjeessä 9 kritisoidaan

Minä kirjoitin seurakunnalle; mutta Diotrefes, joka haluaa olla ensimmäinen heidän joukossaan, ei ota meitä vastaan.

Yllä kuvailtu kristillisen kirkon kollektiivinen johtotyyli ei tarkoita, että vanhimmat päättävät kaiken. Matteus 18:15-18:ssa Jeesus näyttää, että koko kirkon on kannettava vastuu kaikista tärkeimmistä kysymyksissä.

Mutta jos veljesi rikkoo sinua vastaan, niin mene ja nuhtele häntä kahdenkesken; jos hän sinua kuulee, niin olet voittanut veljesi. Mutta jos hän ei sinua kuule, niin ota vielä yksi tai kaksi kanssasi, 'että jokainen asia vahvistettaisiin kahden tai kolmen todistajan sanalla'. Mutta jos hän ei kuule heitä, niin ilmoita seurakunnalle. Mutta jos hän ei seurakuntaakaan kuule, niin olkoon hän sinulle, niinkuin olisi pakana ja publikaani. Totisesti minä sanon teille: kaikki, minkä te sidotte maan päällä, on oleva sidottu taivaassa, ja kaikki, minkä te päästätte maan päällä, on oleva päästetty taivaassa.

(Matteus 18:15-18)

Jokainen kristitty on vastuussa kirkon, Kristuksen kehon, opista ja päätöksistä . vanhimman ei tule korvata koko kehon toimintaa vaan huolehtia sen hyvinvoinnista.

Diakonit

Filippiläiskirje 1:1 mainitsee diakonit. Kreikaksi tämä sana tarkoittaa "palvelijaa" tai "auttajaa" Samasukuisia ilmaisuja löydämme Apostolien teosta (6:1-6):

" ...heidän leskiänsä syrjäytettiin jokapäiväisessä avunannossa." (Apt. 6:1: "avunanto" kreikaksi: diakonia)

"Ei ole soveliasta, että me laiminlyömme Jumalan sanan toimittaaksemme pöytäpalvelusta." (Apt. 6:2: palvelus kreikaksi. diakonei)

Kiistakaksymyksenä on tässä ruoan jakaminen avuntarpeessa oleville kristityille. Apostolit valitsivat seitsemän opetuslasta, jotka ottivat tämän palveluksen vastuukseen. Heitä ei kutsuta tässä raamatunkohdassa diakoneiksi, mutta on hyvin todennäköistä, että Filippiläiskirje 1:1:ssä ja 1. Timoteuskirje 3:8:ssa mainittu termi "diakoni" liittyy järjestely- ja materiaalien omaisuuksien jakamis-tehtäviin.

APOSTOLIENJÄLKEINEN KIRKKORAKENNE

Apostoli Pietarin ja Paavalin kuoleman jälkeen ei tilanne ollut kovinkaan erilainen. Tämän näemme erästä kirjeestä, jonka Rooman kristittyjen seurakunta kirjoitti Korinton kristittyjen seurakunnalle noin vuonna 70 j.Kr. Tämä kirje tunnetaan 1. Klemens-kirjeenä. Se ei kuulu Uuteen Testamenttiin, ja lainaamme sitä tässä vain historiallisena dokumenttina. Kirjeen pääteemana on vanhemmiston oikea kunnioittaminen. Tästä kirjeestä löydämme seuraavan tekstin¹:

Sillä syntimme ei ole pieni, jos riistämme piispanasemista ne, jotka ovat virheettömästi ja pyhästi täyttäneet velvollisuutensa. Siunatut ovat ne presbyterit, jotka jo elämäntiensä vaeltaneina ovat saavuttaneet täydellisen ja rikkaasti hedelmällisen lähtönsä (tästä maailmasta), sillä heidän ei tarvitse pelätä, että heiltä riistettäisiin heille osoitettu sija.-Me kuitenkin jouduimme kokemaan, että te riistitte muutamilta hyvin vaeltaneita heidän pyhän palveluksensa, jota he toimittivat moitteettomasti ja kunniakkaasti.

Luemme presbytereistä (vanhimmista), jotka täyttävät episkopaatin- tai ns. piispanpalveluksensa (kaitsijan tehtävän). Termejä "episkopos" (kaitsija) ja 'presbyteros' (vanhempi) käytetään tässä kirjeessä jälleen kerran synonyymeinä, kun puolestaan yhdestä ainoasta johtajasta ei ole mainintaakaan. Tästä näemme, ettei ylläkuvailltu Uuden testamentin kirkon rakenne muuttunut edes apostolien kuoleman jälkeen. Apostolit eivät nimittäneet yksittäisiä johtajia eri paikkakunnan kirkkoille edes jättäessään tämän maailman. Niin myös apostoli Paavali lopuksi jättäessään efesuksen kirkon, hyvin tietoisena, että muutamat kristityt olivat vaarassa luopua uskosta, sanoi yksinkertaisesti:

"Ja nyt minä uskon teidät Jumalan ja hänen armonsa sanan haltuun" (Apostolien teot 20:32)

Toisen vuosisadan alun ajalta löydämme jo kuitenkin yksittäisiä johtajia melkein jokaisen

¹ Ko. teksti on vapaa käännös seuraavasta tekstistä: For our sin will not be small, if we reject from the episcopate those who have blamelessly and holily fulfilled its duties. Blessed are those presbyters who, having finished their course before now, have obtained a fruitful and perfect departure [from this world]; for they have no fear lest any one deprive them of the place now appointed them. But we see that you have removed some men of excellent behaviour from the ministry, which they fulfilled blamelessly and with honour. (1 Clement 44)

paikkakunnan kristittyjen seurakunnasta. Heitä kutsuttiin "episkopoi":ksi (kaitsijoiksi) joka oli alkunperin synonyymi vanhimmille. Näistä johtajista luemme antiokialaisen Ignatiuksen kirjeistä (n. 35 – 110 j.Kr), kuitenkin ilman minkäänlaista viittausta siitä, että apostolit olisivat heidät erityisesti asettaneet tähän toimeen (roomalais-katolinen ja ortodoksinen organisaatio väittävät näiden "pappejen" olevan apostolien seuraajien, ns. piisojen, asettamia. Tällainen yhden henkilön aseman painoittaminen oli täysin vierasta uudelle testamentille. Ignatius kirjoitti²:

älkää antako kenenkään tehdä mitään kirkkoon liittyvää erillään piispasta.

Tämä kehitys jatkui niin, että tosien vuosisadan lopulla Ireneus Lyonista katsoi "episkopoiden" olevan apostolien seuraajia.

ROOMALAIS-KATOLINEN KIRKKORAKENNE

Roomalais-katolisen toisen vatikaanin konsiilin (1965) dokumenteista voimme lukea, että³

autenttinen Jumalan sanan tulkinta, kirjoitettuna tai suullisena traditiona, on uskottu yksinomaan kirkon elävälle opetusviralle, joka harjoittaa auktoriteettiaan Jeesuksen Kristuksen nimessä. Tämä opetusvirka ei ole Jumalan sanaa korkeampi, vaan palvelee sitä, opettaen vai sitä, mikä on annettu, tätä sanaa omistautumuksella kuunnellen, sitä tunnollisesti suojellen ja uskollisesti tulkiten jumalallisen toimeenannon mukaisesti ja Pyhän Hengen avustamana, kaiken ammentaen, mitä tämä yksi uskon aarre Jumalalta ilmestettynä uskoon tarjoaa.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että erityinen "avain" on välttämätön Raamatun "avaamiseen". Roomalais-katolisen kirkon mukaan tämä avain kirjoitusten todellisen merkityksen avaamiseen on papeilla, piispan edustajilla.

Apostoli Johannes kirjoittaa kirjeessään kuitenkin kaikille kristityille:

Tämän minä olen kirjoittanut teille niistä, jotka teitä eksyttävät. Mutta te-teissä pysyy se voitelu, jonka olette häneltä saaneet, ja te ette ole kenenkään opetuksen tarpeessa; vaan niinkuin hänen voitelunsa opettaa teitä kaikessa, niin se opetus on myös totta eikä ole valhetta; ja niinkuin se on opettanut teitä, niin pysykää hänessä. (1. Johannes 2:26-27)

Avain pyhien kirjoitusten ymmärtämiseen on Pyhä Henki, joka asuu jokaisessa kristityssä. Tämä on se voitelu, johon Johannes viittaa.

Roomalais-katolisessa kirkossa piispojen auktoriteettia verrataan apostolien auktoriteettiin. Katsomme kuitenkin apostolien auktoriteetin olevan yhtä ainutlaatuinen kuin heidän henkilökohtaiset kokemuksensa Jeesuksen kanssa ja heidän osansa kirkon perusteiden asettamisessa.

Niin ette siis enää ole vieraita ettekä muukalaisia, vaan te olette pyhien kansalaisia ja Jumalan perhettä, 20. apostolien ja profeettain perustukselle

2 Ko. tekstit on vapaa käännös seuraavasta tekstistä: Let no man do anything of what belongs to the church separately from the bishop. (Smyrna 8:1)

3 Ko. teksti on vapaa käännös seuraavasta tekstistä: But the task of authentically interpreting the word of God, whether written or handed on, has been entrusted exclusively to the living teaching office of the Church, whose authority is exercised in the name of Jesus Christ. This teaching office is not above the word of God, but serves it, teaching only what has been handed on, listening to it devoutly, guarding it scrupulously and explaining it faithfully in accord with a divine commission and with the help of the Holy Spirit, it draws from this one deposit of faith everything which it presents for belief as divinely revealed. (Dei verbum 10)

rakennettuja, kulmakivenä itse Kristus Jeesus... (Efesolaiskirje 2:19-20)

Myös apostoli Paavali liittää oman asemansa Jeesuksen kohtaamiseensa:

Enkö minä ole vapaa? Enkö minä ole apostoli? Enkö ole nähnyt Jeesusta, meidän Herraamme? Ettekö te ole minun tekoni Herrassa? (1. Korinttilaiskirje 9:1)

PROTESTANTTISTEN KIRKKOJEN JA VAPAASEURAKUNTIEN YLEINEN RAKENNE

Suurin osa protestanttisista kirkkoista ja vapaaseurakunnista torjuvat roomalais-katolisen doktriinin piispojen opetusvirasta. Samanaikaisesti he yleensä pitävät välttämättömyytenä osoittaa pastori tai pappi vanhemmiston pääksi. Tämä pastori tai pappi ottaa tehtävän saarnata kirkossa ja hänellä on viimeinen sana tärkeissä päätöksissä. Tätä perustellaan usein Tiituksella ja Timoteuksella, Paavalin kumppaneilla, jotka olivat huomattavia auktoriteetteja Efesuksessa ja Kreetassa (1.Tim 1:3, Tiit 1:5). Tämänkaltainen perustelu jättää kuitenkin huomioimatta sen tosiasian, että nämä apostolin kumppanit jäivät näihin paikkakuntiin saattamaan loppuun apostolin tehtävän. He eivät jääneet sinne epämääräiseksi ajaksi, eikä heidän lähdön jälkeen asetettu viraa jatkamaan heidän asemaansa.

Jerome, yksi neljännen vuosisadan kirkko-ististä, ei katsonut laajalti levinneen kirkon-hallinto -muodon olevan Jumalan antama, vaan piti sitä kirkon myöhempänä kehityksenä. Hän kirjoittaa⁴:

ennen kuin uskontoomme ilmestyi saatanan aiheuttamaa riitaisuutta, ja ennen kuin ihmisten keskuudessa alettiin sanoa " minä olen Paavalin puolta, minä Apolloksen, minä Keefaan" johti presbyterien neuvosto yhdessä seurakuntia. Heti kun näistä jokainen alkoi katsomaan kastettujaan ominanasa, eikä Kristuksen omina, oli koko maailmalle päätetty, että presbyterien joukosta olisi (jokaisessa seurakunnassa – kääntäjän merkintö) asetettava yksi muiden ylle, huolehtimaan koko kirkosta. Näin erimielisyyksien jyvistä päästiin eroon. (...) Tästä syystä tulisi kaitsijoiden ottaa huomioon, että heidät on asetettu presbyterien ylle enemmän tavan mukaan, eikä Herran käskyn mukaan. Heidän tulee yhdessä johtaa kirkkoa, jäljitellen Moosesta, joka siitä huolimatta, että hän olisi yksin voinut johtaa Israelia, valitsi seitsemänkymmentä miestä, joiden kanssa hän yhdessä tuomitsi kansaa. (Hieronymus, Commentarius in epistulam Pauli ad Titum 1,5)

Ihmisten kädenjälkeä oleva tottumus ei kuitenkaan ole hengellinen ratkaisu tälle ongelmalle.

JOHTOPÄÄTÖKSEMME

1. Kukaan ihminen ei ole virheetön. Jokainen tarvitsee oikaisua ja ojennusta. Jokaisen Kristityn tulee kasvaa vastuunkantamisessa. Emme näe yhden johtajan asettamista kirkkoon tai kristittyjen paikallisseurakuntaan Jumalan johdatuksena.
2. Kirkko tarvitsee vanhimpia vartioimaan ja huolehtimaan oikeata oppia ja elämää. Heidän auktoriteetin ei tule perustua yliopisto-tutkintoon, vaan kristillisiin arvoihin, kokemukseen ja kykyyn opettaa. Kirkossa on vanhimpia, jotka eivät ole tietyn henkilön

4 Ko. teksti on vapaa käänös seuraavasta tekstistä: ... Before splits appeared in [our] religion through the stimulation of the devil, and before it was spoken among the people: 'I belong to Paul, I to Apollos, and I to Cephas himself', the churches had been governed jointly by councils of presbyters. As soon as each of them started considering those he baptised his own, and not Christ's, it was decided all over the world that one man chosen from among presbyters [in each community - translator's remark] should be set over the rest to take care of the whole church. In this way the seeds of schism were done away with. ... For that reason bishops should consider that they were placed over presbyters due to a custom rather than by a command of the Lord; and that one ought to rule the church jointly, imitating Moses who, though he might have stayed alone in the lead of Israel, chose seventy men with whom he judged the people together. (Jerome, Commentarius in epistulam Pauli ad Titum 1:5)

tai edellisten vanhimpien kautta virallisesti asetettu. Vanhimpien muodollisen asetuksen tulisi tehdä selväksi, kuka voi kantaa tämän tehtävän. Meidän olosuhteissamme emme nähneet tähän tarvetta. Kirkkomme kasvoi askel askeleelta, ja me tunnemme toisemme hyvin. Tunnemme myös vanhimpamme. Tämä ei muuta heidän tehtäviään, ja kaikki, mitä olemme kirjoittaneet vanhimmista on sovellettavissa heihin. Jaamme elämämme heidän kanssaan, niinkuin hekin jakavat elämänsä meidän kanssamme. He ansaitsevat elantonsa normaaleissa ammateissa niinkuin muutkin. Muiden lailla hekin tarvitsevat rohkaisua ja nuhtelua. Myös he tunnustavat syntinsä kenelle tahansa muista kristityistä. Vanhimmat eivät ole ainoat, jotka opettavat.

3. Meidän ei tule kokoontua yhteen kulutus-asenteella, tullaksemme ruokituksi ohjelmanumeroilla, vaan aktiivisesti jakaaksemme ja osallistuaksemme. Ei ole vaikeaa ottaa osaa tilaisuuteen jossa on jo valmis ohjelma. Tämä ei kuitenkaan kasvata ottamaan vastuuta. Jos kristityt eivät opi kantamaan vastuuta kirkosta ei kehitys vääriin kirkkorakenteeseen ole vältettävissä. Toistensa rakastaminen tarkoittaa vastuun ottamista toinen toisesta. Apostoli Paavali kehoittaa meitä:

Veljeni, minä kyllä olen varma teistä, että te jo ilmankin olette täynnä hyvyyttä ja kaikkinaista tietoa, niin että myös kykenette neuvomaan toinen toistanne. (Roomalaiskirje 15:14)

Veljet, jos joku tavataan jostakin rikkomuksesta, niin ojentakaa te, hengelliset, häntä sävyisyyden hengessä; ja ole varuillasi, ettet sinäkin joutuisi kiusaukseen. (Kirje galatalaisille 6:1)

Toimimalla näin, voimme rakentaa sitä ykseyttä, jota ei säädetä ylhäältä hierarkian kautta, vaan joka kumpuaa sydämistämme Pyhän Hengen työnä. Sellainen ykseys on myös todistus maailmaalle.

But if all prophesy, and an unbeliever or an ungifted man enters, he is convicted by all, he is called to account by all; the secrets of his heart are disclosed; and so he will fall on his face and worship God, declaring that God is certainly among you. (1 Corinthians 14:24-25)

Me opimme kantamaan tätä vastuuta päivittäin, säilyttäen sen nöyryyden, mikä mahdollistaa meille muiden – vanhempien, mutta myös nuorempien hengellisten veljien ja sisarten – kuuntelemisen. (1. Pietarin kirje 5:5)

USEASTI VÄÄRISTETTYJÄ RAAMATUNKOHTIA TÄSSÄ YHTEYDESSÄ

Kahdessa raamatunkohdassa löydämme sanan "kaitsija" (episkopos) yksikössä; 1. Timoteus 3:2 ja Tiituksen kirjeessä (1:5) näemme kuitenkin, että tässä yhteydessä monikko on edellytetty. Niinpä sana "kaitsija" on yksikkö-muodossa, koska nämä raamatunkohdat kuvailevat kaitsijalta vaadittuja ominaisuuksia. Ne eivät ilmaise, että vain yksi kaitsija on tarpeellinen.